

فضلی‌نژاد مطرح کرد؛

کاندیداهای ریاست‌جمهوری فاقد ایده فرهنگی‌اند / دچار زوال فرهنگی‌ایم

پیام فضلی‌نژاد گفت: اکثر کاندیداهای انتخابات پیش‌روی ریاست‌جمهوری فاقد ایده فرهنگی هستند و در شرایط فعلی، دچار زوال نظریه فرهنگی شده‌ایم.

به گزارش خبرنگاران فرهنگ، هنر و رسانه گزارش خبر، برنامه زنده صبحگاهی شبکه تهران سیمای جمهوری اسلامی ایران، صبح امروز چهارشنبه ۲۹ اردیبهشت با گفتگوی سید امیر جاوید و پیام فضلی‌نژاد با موضوع «امکان سقوط فرهنگی در مبارزات انتخابات ریاست‌جمهوری» از آنتن شبکه تهران پخش شد.

جاوید به‌عنوان مجری برنامه مذکور در ابتدا این سوال را مطرح کرد که کاندیداهای ریاست‌جمهوری مقصر کدام‌یک از ایرادات وضع موجود هستند و مگر کسی که هنوز بر مسند اجرایی ننشسته، می‌تواند مقصر چیزی باشد؟

فضلی‌نژاد در پاسخ به این سوال گفت: بعضی از این کاندیداهای، بیش از سه‌دهه، در کشور مسئولیت سیاسی داشته‌اند و این مسئولیت‌شان، باعث ایجاد سوال می‌شود. بعضی از این کاندیداهای، خودشان مشکل هستند نه راه حل مشکل! و باید کارنامه‌شان را سنجید و ایده فرهنگی‌شان را بررسی کرد. متأسفانه اکثر کاندیداهای ما، فاقد ایده فرهنگی هستند و نمی‌توان کسی را بین‌شان دید که واجد تفکر فرهنگی باشد. ما از سال ۵۸ تا ۸۴، شخصیت‌ها و چهره‌هایی را در حوزه ریاست‌جمهوری داشتیم که می‌شد آن‌ها را شخصیت فرهنگی نامید. مثلاً مهندس بازرگان، یک شخصیت فرهنگی بود که در زمینه بازسازی فرهنگ، مقاله و تالیفات هم دارد. یا سیدمحمد خاتمی، یک شخصیت فرهنگی است؛ مقام معظم رهبری هم همین‌طور. این افراد، رئیس‌های سه‌کابینه بودند که می‌شود عبارت «شخصیت فرهنگی» را به آن‌ها اطلاق کرد و کنش‌گر عرصه فرهنگ بودند.

وی افزود: البته خیلی‌ها کنشگر هستند اما صاحب تفکر فرهنگی نیستند. این‌سۀ فردی که نام بردیم، صاحب تفکر فرهنگی بودند. اما حالا آن‌ها را با کاندیداهایی که برای این دوره انتخاب آمده‌اند، مقایسه کنید! با افرادی که آمده‌اند و به‌عنوان صاحب تفکر فرهنگی شناخته می‌شوند. بین کاندیداهای این دوره انتخابات، دو رئیس پیشین صداوسیما را می‌بینیم؛ یکی آقای علی لاریجانی که در دانشگاه علوم کامپیوتر خوانده و سپس دکترای فلسفه گرفت. بعد هم در سپاه بود. ایشان دومین‌وزیر ارشادی بود که از عرصه نظامی به فرهنگ آمد. و این کار هم توسط آقای هاشمی رفسنجانی انجام شد. البته چنین‌کاری از دولت بنی‌صدر شروع شد که عباس دوزدوزانی را به‌عنوان وزیر فرهنگ معرفی کرد. اما آقای هاشمی، این مسیر را تبدیل به سنت کرد. خلاصه این‌که آقای لاریجانی به‌مدت ۱۰ سال، ریاست صدا و سیما را به عهده می‌گیرد و سال ۸۴ وقتی کاندیدا شد، شعار دولت مدرن داد. ولی این‌ها در حد شعار بود و وقتی سال ۸۰ بحث تحقیق و تفحص از صدا و سیما پیش آمد، در مجلس با آن مخالفت کرد و آن را کشکی خواند. اما به نظر خوب است کاندیداهای انتخابات، فرصت تحقیق و تفحص از اعمال و کارنامه‌شان را مغتنم بدانند.

این روزنامه‌نگار در ادامه گفت: دیگر رئیس صدا و سیما که کاندیدا شده، آقای ضرغامی است که دقیقاً همین‌مسیر آقای لاریجانی را طی کرد؛ البته کم‌اقبال‌تر. چون به وزارت رسید و در حد معاونت وزارت ارشاد بود و بعد به ریاست صدا و سیما رسید. برای این‌که عدالت را رعایت کرده باشیم، درباره آقای رئیسی هم صحبت کنیم و بگوییم که ایشان برحسب تحصیلات حوزوی و دانشگاهی، وجهه فرهنگی دارد و درباره عدالت فرهنگی و آزادی نظر داده است. اما ایرادی که درباره دیگران وجود دارد، درباره ایشان هم هست. در مقام عمل، نوع کنش‌های فرهنگی که پیرامون ایشان شکل می‌گیرد، کنش فرهنگی نیست؛ مثل دیدارشان با آن خواننده رپ. این کنش‌ها همیشه جزو مشکلاتی بوده‌اند که در انتخابات ریاست‌جمهوری با آن‌ها درگیر بوده‌ایم.

در ادامه این برنامه، جاوید گفت: پس کنش فرهنگی به‌تنهایی کافی نیست و تفکر فرهنگی است که ملاک است. ۱۶ سال است که رؤسای دولت، فاقد تفکر فرهنگی‌اند و اگر در انتخابات پیش‌رو دقت نکنیم، این ۱۶ سال، تبدیل به ۲۴ سال می‌شود. اما واقعاً چه شده که از آن شخصیت‌ها، مثل بهشتی، مطهری و خامنه‌ای به چنین وضعی رسیده‌ایم که اغلب سیاستمداران‌مان فاقد نظریه فرهنگی هستند؛ فارغ از این‌که نظریه‌شان صحیح است یا نه. فضلی‌نژاد در پاسخ گفت: ما دچار زوال نظریه فرهنگی شده‌ایم. نامه رهبر انقلاب به شمس آل احمد را ببینید! البته شما بین اسامی بهشتی و خامنه‌ای، نام شریعتی و آیت‌الله طالقانی را جا انداختید. رهبری در نامه‌شان به شمس آل احمد از این دو صحبت می‌کند. عیار تفکر فرهنگی را می‌بینید؟ رهبری می‌گوید مطهری، شریعتی و طالقانی حکم پرچم انقلاب را داشتند و چشم و دل مردم از آن‌ها پر است. این افراد به‌نظر من روشنفکر فعال مبارز زمانه خود بودند و کسانی هستند که امروز سانسور می‌شوند. در دهه ۶۰، عکس مطهری و بهشتی از نماز جمعه حذف شد. بعد هم مطهری تبدیل شد به منبع سوالات داستان راستان برنامه‌های تلویزیونی. در حالی که مطهری در بحث آینده انقلاب، شکست انقلاب را پیش‌بینی می‌کند. مسئولیت روشنفکر هم همین است. چون نقد نوعی مبارزه است.

وی در ادامه گفت: رهبر انقلاب در پیام خود در درگذشت مهندس بازرگان، جمله‌ای دارد که تفکر فرهنگی‌ای را نشان می‌دهد که انقلاب براساس آن شکل گرفت؛ این‌که او (بازرگان) از پیش‌روها و شکل‌دهندگان تفکر اسلام ناب در انقلاب بود. یا به نگاه ایشان به چهره‌های سیاسی توجه کنید! اگر بخواهیم به نمونه‌های اصیل سیاستمدار مسلمان ایرانی اشاره کنیم، باید به قرون گذشته و زمان خواجه‌نصیر برویم. در حالی که سیاستمداران امروز ما، بیشتر به ماکیاو و نمونه‌های مشابهش علاقه‌مندند تا خواجه‌نصیر. ما این‌ها، امثال خواجه‌نصیر را سیاستمدارانی می‌دانیم که می‌توانند توسعه فرهنگی ایجاد کنند و یک‌کشور، را تبدیل به کشور کنند. ببینید، حالا چه زوالی پیدا کرده‌ایم که برخی از سیاستمداران خرده آمده‌اند و نامزد ریاست‌جمهوری شده‌اند. البته بین نامزدها، چهره‌های شاخص هم هست و نباید سیاه و سفید به همه‌چیز نگاه کرد.

این پژوهشگر در پایان گفت: نمونه دیگر، پیامی است که رهبر انقلاب برای درگذشت یدالله سحابی صادر کرد. ببینید، رهبری تفکر فرهنگی را به بازی‌های سیاسی تنزل نمی‌دهد. یعنی می‌گوید چون دیگری متعلق به جناح مقابل است، دلیل نمی‌شود ما تک‌بعدی عمل کنیم. مشخص است که مرحوم سحابی از جناح مقابل است اما رهبر انقلاب در پیامش به تلاش‌ها و خدمات سحابی برای ابهام‌زدایی و پاسخ به سوال‌های «دین و علم» و «جدایی دین از سیاست» اشاره می‌کند.